

BEDÖMARGRUPPENS YTTRANDEAvdelning
Utvärderingsavdelningen

Lärosäte: Högskolan Dalarna
Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet bild.
Samlat omdöme: Hög kvalitet
<p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Förutsättningar vara tillfredsställande.</p> <p>Underlagen visar att det finns en tillfredsställande lärarkompetens inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK). Många lärare är involverade om än på låg procent av heltid. Samtliga fast anställda undervisande lärare har enligt självvärderingen och vad som framkommer vid intervjuerna genomgått högskolepedagogisk utbildning. De flesta av lärarna har många års erfarenhet av att undervisa inom högre utbildning, många har lärarexamen och flera av de disputerade lärarna har sin examen inom ett utbildningsvetenskapligt område. För inriktningen bild står antalet lärare och deras kompetens i en godtagbar proportion till utbildningens genomförande. Bedömargruppen noterar samtidigt att ingen professor eller docent undervisar inom bildkurserna. Många av de undervisande lärarna har däremot ämnesteoritisk och ämnesdidaktisk samt konstnärlig kompetens. Bedömargruppen anser att den ämnesteoritiska och ämnesdidaktiska vetenskapliga kompetensen behöver stärkas genom nyrekrytering, fortbildning och meriteringsprocesser. Bedömargruppen rekommenderar också en översyn av bildläroplanens VFU-tjänst, för att kvalitetssäkra den ämnesdidaktiska delen av VFU.</p> <p>Det finns en tillfredsställande utbildningsmiljö. Lärosätet beskriver en omfattande forskningsmiljö för det som i självvärderingen kallas utbildning och lärande och intresserar sig särskilt för förskola, skola och utbildning. Exempel på professionsinriktning som nämns i självvärderingen är Pedagogiskt utvecklingscentrum, forskarskolan för verksamma lärare, lärarutbildningsdagar och samverkan med handledare för den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Bedömargruppen uppfattar att det finns ett tillfredsställande nära samband mellan forskning och utbildning. Att lärarkollektivet till stora delar finns i en miljö där forskning pågår ser bedömarna som positivt. Till exempel har olika former av mötesplatser inrättats för att koppla forskning och utbildning närmare varandra. För inriktningen bild skedde hösten 2018 en omstrukturering som innebär ökad samläsning mellan inriktningarna och i utbildningen samtliga delar: Ämnes- och ämnesdidaktiska studier, VFU och UVK. Bedömargruppen ser positivt på omläggningen förutsatt att lärosätet beaktar olika målgrupper och utbildningsuppdrag. Studenterna ingår i en miljö med god spännvidd inom visuell, multimodal och digital kompetens. Den nätbaserade bildlärarutbildningen erbjuder en unik och annorlunda upplagd utbildningsmiljö för studenterna.</p>

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara tillfredsställande.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Det sker genom utbildningens varierade arbets- och examinationsformer tränas och breddas studenternas kommunikativa kompetens. En styrka är betygskriterier på delkursnivå i samtliga kurser, vilket tydliggör sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, med brett kunnande inom ämnesstudiernas. Lärosätet visar en trovärdig ambition att stärka studenterna dels i det nya självständiga arbetet som ska omfatta 30 högskolepoäng i den reviderade studiegången, dels genom förstärkning av den ämnesdidaktiska vetenskapliga kompetensen.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen, behandlas enligt bedömargruppen främst inom VFU. Bedömargruppen uppfattar lärosätets ansträngningar med att få till en integration mellan utbildningens olika delar samt att få till en fördjupning som lovvärda. Kvalitativ och kvantitativ metod är något som studenterna möter genom kurser, exempelvis i form av en observationsuppgift i den inledande UVK-kursen. Ett utvecklingsområde som bedömargruppen identifierar är behovet av förstärkning av kompetens bland de undervisande lärarna i kvantitativ teori och metod. En styrka inom inriktningen bild är att studenterna tidigt introduceras i vetenskapligt förhållningssätt inom bildområdet och med en uppföljande kurs i slutet av utbildningen.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Måluppfyllelsen ska framförallt ske inom de ämnesdidaktiska kurserna som läses i termin 1 - 3. I de inledande bildkurserna ingår att studenterna ska reflektera över vetenskapliga texter och förhållningssätt. Reflektionen fördjupas i exempelvis arbeten där en intervjustudie med VFU-handledaren ingår och stunderna tar del av formativ bedömning i klassrummet. Den vetenskapliga delen riktar sig tydligt mot kunskapsutveckling i relation till skola. Bredden på forskningsresultat och forskningsmetoder och hur dessa används anser bedömargruppen vara ett utvecklingsområde. Det inkluderar oklarheter om hur studenterna förbereds för att kunna förhålla sig självständigt kritisk till forskning.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. I självvärderingen framhålls att den senare hälften av UVK är integrerad med VFU avgör studentens utveckling av den didaktiska kompetensens vilket bidrar till måluppfyllelse. De kurser som beskrivs ska bygga vidare på och förena elev- respektive lärar- och ledarskapsperspektivet som sätts in i ett större socialt sammanhang. Till följd av den betydelse som läggs på VFU-kurserna vill bedömargruppen poängtera vikten av att se över hur alla studenters VFU-placeringar hanteras så att alla studenter får det stöd de behöver när VFU-platser ska anordnas. Begreppet ämnesdidaktik introduceras i den första bildkursen och återkommer i övriga moment som uppgifter där de studerande gör muntliga eller skriftliga ämnesdidaktiska reflektioner. Det finns även där ämnesdidaktiska reflektioner knyts ihop med de egna ämnesstudierna i studenternas arbete i studiegrupper. Lärosätet identifierar digitalt skapande som ett utvecklingsområde, vilket även bedömargruppen anser som angeläget med tanke på utbildningens profil.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls. UVK bidrar till måluppfyllelse genom utarbetandet av nyckelkompetenser, erbjuder

en god systematik för progression och uppnående av målet. De avslutande kurserna inom UVK bidrar till att säkerställa studenternas förmåga att utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt. Likaså förtjänar organiserandet av VFU med dess fokus på trepartssamtal och analyser av praktiska moment att lyftas som en styrka för att uppnå examensmålet. Bedömaregruppen ser positivt på att examinationsformer i ämneskurserna är utformade så att de studerande ska kunna bearbeta sina presentationer, för att använda dem i den egna undervisningen under VFU-perioderna. Bedömaregruppen noterar också goda exempel på inslag om hur övergångar kan byggas mellan ämneskurs och VFU. Ämnesdidaktiken i relation till VFU-kurser bedöms härmed vara god genom en variation av olika uppgifter där studenterna utvecklar sina färdigheter och förmågor kring bildläraryrket och i enlighet med målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling uppfylls. Det sker bland annat genom en viktig utgångspunkt för målet som är det som lärosätet kallar dubbelt normperspektiv. Det betyder att läraryrkets värderelaterade dimensioner ska vila på normativ grund, till exempel mänskliga rättigheter och barnkonventionen. I självvärderingen beskrivs detta som ett förhållningssätt på två nivåer – en normativ nivå och en normkritisk metanivå. Detta betraktar bedömaregruppen som en styrka och kvalitetssäkring av målet. Även om de värderelaterade dimensionerna ska finnas närvarande under hela utbildningen är det framför allt under UVK-kurserna och VFU som studenterna förväntas utveckla den här nyckelkompetensen och nå examensmålet. Ett utvecklingsområde som bedömarna identifierar i relation till målet är att på ett tydligare sätt säkerställa hur momenten bedöms och dokumenteras. Bedömaregruppen anser dock att det är en styrka och av stor vikt att studenterna arbetar med dessa frågor i gestaltande dramaövningar som direkt blir överförbara till arbete i elevgrupp samt att även sociala medier som arenor för ungdomars relationer behandlas. Bedömaregruppen rekommenderar att tydligare miljömässiga perspektiv på hållbarhet lyfts fram undervisningen.

Lärosätet beskriver hur utbildningen kopplar begreppet jämställdhet till maktbegreppet och hur dessa begrepp tas upp och behandlas i flera olika UVK-kurser såsom exempelvis i kursen *Skolväsendets historia och samhällsuppdrag* där det bland annat sker en introduktion av vetenskapliga begrepp som genus, etnicitet och klass till frågan om genusperspektiv i skolan. I självvärderingen betonas att lärosätet har ett bredare perspektiv på jämställdhet än bara jämställdhet mellan kvinnor och män. Bedömarna uppfattar således att lärosätet behöver förtydliga jämställdhetsaspekter med avseende på kön i utbildningen. Jämställdhetsperspektivet behandlas i alla ämneskurser i bild. Bra exempel på tillämpat jämställdhetsperspektiv finns i de bildteoretiska momenten, där genusperspektiv och representation av kön behandlas med analysverktyg från forsknings- och metodtexter. Hur visuella medier skapar kategoriseringar och hur bilder normaliserar olika stereotyper undersöks via bildanalys, blickteorier och barnperspektiv i olika medier.

Huvuddelen av ämnesläraryrket arbetar med uppföljning, åtgärder och återkoppling sker inom det som i benämns som operativt kvalitetsarbete på flera nivåer. Kursansvarig lärare deltar i planering, genomförande, utvärdering och utveckling av kurser. Det är enligt bedömaregruppen också bra att en ämnesansvarig följer upp frågor gällande bildläraryrket som genomströmning, kursutbud, kursvärderingar med bildläraryrket i samband med skrivandet av verksamhetsberättelsen. Kurserna följs upp i nära dialog med studenter. Bedömaregruppen vill betona värdet av att utvärdering även görs på delkursnivå, genom muntlig och skriftlig utvärdering. Kvalitetsarbetet utgör också i många fall grund för diskussioner inom arbetslag. Det fungerar i sin tur

som ett underlag för att förbättra undervisningen och att på ett bättre sätt synliggöra utbildningens olika delar för studenterna. Bedömargruppen tycker att det är ett bra sätt att omsätta lärosätets kvalitetsarbete till praktiska åtgärder.

Lärosätet stödjer studenterna att genomföra utbildningen i planerad studietid. Åtgärder som gjorts för att motverka andelen avhopp är att redan från början förtydliga att utbildningen förutsätter heltidsstudier. Detta anser bedömargruppen är en viktig åtgärd för att ge studenterna tillräcklig information om vad högre studier ställer för krav. Under hösten 2018 pågår en uppföljning och genomlysning av programmets avhopp med hjälp från utbildnings- och forskningskansliet vid lärosätet, vilket bedömargruppen ser som ett prioriterat arbete. Trots detta vill bedömargruppen vikten av att lärosätet fortsätter att utveckla arbetet med att hantera den låga genomströmningen.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Studentperspektiv vara tillfredsställande.

I kurserna finns "kurslag", vilket innebär att studentrepresentanter träffar den kursansvariga läraren i mitten av kursen. Undervisande lärare finns tillgängliga i samband med undervisningen via nätet. Bedömargruppen finner det som särskilt viktigt att säkerställa eftersom distansutbildning ställer särskilda krav på tillgänglighet och synlighet av undervisande lärare. Bedömargruppen anser att lärosätet bör komplettera det studentinflytande som finns i programmets kurser med något på programnivå, eftersom programmet har saknat ett etablerat forum för detta. Ett viktigt utvecklingsområde är därför att lärosätet noga följer om studentrepresentationen i de olika organen säkerställs. Förutom formella vägar att påverka sin utbildning kan studenterna framföra synpunkter under bildkursernas gång på innehåll, arbetsformer, kurslitteratur, examination, arbetsbelastning med mera.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan vara tillfredsställande.

Allt samarbete med det omkringliggande samhället bygger på idén att utveckla ny kunskap genom att knyta samman verksamheterna i skola och akademi samt arbetsliv och utbildning under hela yrkeslivet. Bedömargruppen finner det samarbete som lärosätet har byggt upp som såväl relevant som kvalitetshöjande för utbildningen. Det finns en nära samverkan med skolhuvudmännen i Dalaregionen. Det anordnas även forskningscirkel där lärare från en eller flera skolor samarbetar med en forskare vid lärosätet under en sammanhängande period utifrån en verksamhetsinitierad problemställning. Aktiv samverkan sker också med regionala kulturinstitutioner samt med andra bildlärarutbildningar liksom forskningsnätverk nationellt och internationellt. Bildlärarutbildning är därmed utformad med ambitionen att studenterna ska kunna möta behov i en föränderlig och komplex lärarframtid.

Utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Utifrån lärartablerna framgår det att kurserna som ligger inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) involverar många lärare på förhållandevis låg procent av heltidstjänst. Många av lärarna med låg tjänstgöringsgrad är också ämnesdidaktiker. Detta framstår för bedömarna som ett försök till att integrera UVK-kurserna med ämneskurserna, vilket i självvärderingen uttrycks som att det leder till ett konstruktivt samarbete över ämnesgränserna. Ett utvecklingsområde är enligt bedömargruppen att tydliggöra UVK:s roll i relation till de olika ämnena.

Samtliga fast anställda undervisande lärare har enligt självvärderingen och intervjuer genomgått högskolepedagogisk utbildning. De flesta av lärarna har många års erfarenhet av att undervisa inom högre utbildning, många har lärarexamen och flera av de disputerade lärarna har sin examen inom ett utbildningsvetenskapligt område. Ett utvecklingsområde som bedömargruppen har identifierat utifrån självvärderingen och intervjuerna är hur lärosätet säkerställer VFU-handledarnas kompetens. Som ett led i detta finner bedömargruppen att rutiner bör eftersträvas så att samtliga VFU-handledare genomgår de träffar som anordnas med handledarna inför mottagandet av studenter.

Samtliga lärare inom UVK har enligt självvärderingen och intervjuerna egen tid för forskning och kompetensutveckling i sina tjänster, även om det för vissa lärare sker i mindre omfattning. Bedömargruppen anser att det är ett viktigt utvecklingsområde för lärosätet att säkerställa rutiner som möjliggör kompetensutveckling för de undervisande lärarna.

I självvärderingen och intervjuerna framkommer det att lärarutbildningens ledningsgrupp sedan 2014 har satsat på att systematiskt stärka lärarkårens kompetens inom vissa prioriterade områden, så som bedömning och betygsättning, utvärdering och utvecklingsarbete, samt utveckling av digital och ämnesdidaktisk kompetens. Detta genomförs i form av kollegialt lärande där grupper om tre till åtta lärare har fått ett särskilt uppdrag att läsa in sig på tidigare forskning och utvecklingsarbete inom respektive kompetensområde. Utifrån dessa kunskapsammansättningar konstrueras sedan förslag på hur programmets kurser kan skapa bra förutsättningar för studenterna. Bedömargruppen anser att detta utvecklingsarbete är lovvärt och utgör en bra grund för fortsatt förstärkning av utbildningens kvalitet.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Lärosätet beskriver en omfattande forskningsmiljö för det som i självvärderingen kallas *utbildning och lärande* och intresserar sig särskilt för förskola, skola och utbildning. I självvärderingen redovisas hur lärosätet genom strategiska satsningar har utvecklat den utbildningsvetenskapliga forskningsverksamheten. Bedömargruppen anser att denna satsning är både genomtänkt och långsiktig.

I självvärderingen nämns flera exempel på projekt och aktiviteter som bidrar till en professionsinriktad miljö, så som ett pedagogiskt utvecklingscentrum, en forskarskola för verksamma lärare, lärarutbildningsdagar och samverkan med handledare för den verksamhetsförlagda

utbildningen (VFU). Bedömargruppen uppfattar även att organisationen inbjuder till skolnära forskning med mångvetenskapliga ansatser och att de resurser som läggs på forskarutbildning, bidrar positivt till den vetenskapliga förankringen inom UVK-kurserna.

Eftersom utbildningen är en nätbaserad distansutbildning hade bedömarna önskat ett mer konkret resonemang i självvärderingen om de utmaningar och styrkor som finns med nätbaserad utbildning. Vid intervjuerna redogjorde dock lärosätet för detta och bedömargruppen fick en bättre helhetsbild av hur upplägget av denna distansutbildning ser ut. Ett initiativ för att möta eventuella utmaningar med en nätbaserad utbildning är att lärarstudenter samt högskolans och skolans lärare möts i trepartssamtal via en digital lärplattform, för att kontinuerligt diskutera och utvärdera studenternas utbildning och utveckling. Tack vare den tekniken anser bedömargruppen att rimliga förutsättningar finns för att samverka om studenternas utbildning ska fungera tillfredsställande.

Ett viktigt utvecklingsområde som bedömarna uppmärksammat är hur lärosätet kvalitetssäkrar samverkan mellan studenter i en nätutbildning. I självvärderingen saknas ett resonemang om hur detta konkretiseras, men vid intervjuerna redovisades flera former och metoder för hur de undervisande lärarna kan stödja studenterna i deras samverkan. Bedömargruppen anser att rutiner för dessa frågor kan synliggöras på ett tydligare sätt för studenterna.

Utifrån självvärderingen och intervjuerna anser bedömargruppen att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Att lärarkollektivet till stora delar finns i en miljö där forskning pågår ser bedömarna som positivt. Till exempel har olika former av mötesplatser inrättats för att koppla forskning och utbildning närmare varandra. Av de kollegiala mötesplatser som beskrivs i självvärderingen är de flesta ämnesdidaktiskt inriktade och bara en bedöms ha en närmare koppling till UVK, vilket bedömargruppen ser som ett utvecklingsområde för att ytterligare stärka UKV: s roll inom utbildningen. De kollegiala mötesplatserna behöver nödvändigtvis inte bli fler, utan snarare bör mötesplatsen med en specifik och tydlig koppling till UVK få den uppmärksamhet och relevans som anses tillräckligt för att kunna garantera kvaliteten inom UVK.

En viktig del av utbildningsmiljön är VFU och för att säkerställa att ämneslärarstudenter erbjuds en utbildningsmiljö där lärosäte och VFU-skola bildar en sammanhållen enhet under utbildningens alla delar (ämnesstudier, UVK och VFU), har lärosätet valt att integrera UVK och VFU-kurser med varandra. Lärare till dessa kurser hämtas enligt självvärderingen från de olika ämnesavdelningarna och fungerar som en brygga mellan utbildningens olika delar. Bedömarnas uppfattning är att detta fungerar tillfredsställande och bidrar till studenternas möjligheter att se utbildningen som en helhet. Samtidigt betonar bedömargruppen att arbetet med ökad integration av utbildningens olika delar måste fortsätta och utvecklas ytterligare.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visar kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*

För att säkerställa att alla ämneslärarstudenter som tar examen vid lärosätet faktiskt uppnår examensmålen pågår ett kontinuerligt utvärderings- och utvecklingsarbete som beskrivs i självvärderingen och intervjuerna. Lärosätet har därför utvecklat en särskild metod där examensmålen kopplas till ett antal nyckelkompetenser. Nyckelkompetenserna består av ett antal kompetenser som bedöms vara särskilt viktiga för läraryrket som studenterna förväntas utveckla under utbildningen. Progressionen mot examensmålen systematiseras utifrån att lärandemålen i varje kurs knyts till en eller flera av dessa nyckelkompetenser.

Lärosätet har som ett led i att öka tydligheten och transparensen i utbildningen utarbetat en förtydligande modell med ett begränsat antal nyckelkompetenser som ligger till grund för strukturen för utbildningen, vilket redovisas i självvärderingen. Förutom de nationella examensmålen har lärosätet dessutom valt att profilera utbildningen genom ytterligare mål som handlar om digitalisering, internationalisering och globalisering.

Bedömargruppen anser att modellen utgör ett tillfredsställande underlag för de olika kursernas utformning och upplägg, vilket också säkerställer att det finns en progression fram mot det slutliga examensmålet. Styrkan med modellen, som bedömargruppen uppfattar den, är att den säkerställer att studenterna får möjlighet att utveckla alla nyckelkompetenser under utbildningen. Genom det integrerade synsättet utgör ämnesstudier, utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) en helhet för att utbilda kompetenta lärare, vilket bedömargruppen uppfattar som positivt.

Det finns enligt bedömargruppen en tydlig progression i utbildningen gällande vetenskapsteori fram till examensarbetet. Undervisningen innehåller dessutom enligt bedömargruppen moment som gör det möjligt att utveckla kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Kvalitativ och kvantitativ metod är något som studenterna möter på olika sätt genom utbildningen, inte minst genom kursen *Vetenskapsteori och utbildningsvetenskaplig forskning* men också i andra kurser så som i den inledande UVK-kursen där studenterna genomför en observationsuppgift. Trots att innehållet i kvantitativ teori och metod i kurserna beskrivs i självvärderingen och intervjuerna, gör bedömargruppen bedömningen att förstärkningar av kompetens bland de undervisande lärarna behöver göras av de delar som behandlar kvantitativ teori och metod. Detta är således ett utvecklingsområde.

Relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen behandlas främst inom VFU, enligt bedömargruppen. Lärosätet betonar ambitionen att skapa en utbildning där dessa två perspektiv och relationen dem emellan finns närvarande under hela utbildningen. Bland de undervisningsformer som bejakar den här ambitionen till integrering nämns obligatoriska fältstudier inom samtliga delar av utbildningen. De verksamhetsförlagda studierna har obligatoriska seminarier där studenternas erfarenheter från VFU och den egna undervisningen analyseras och tas upp till diskussion. Detta sker i relation till de teoretiska och vetenskapliga perspektiv som behandlats under de föregående ämnesdidaktiska och utbildningsvetenskapliga kurserna. Bedömargruppen anser att det sätt lärosätet arbetar på för att åstadkomma en integration mellan utbildningens olika delar, är positivt och en styrka i utbildningen.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Att tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat kopplas starkt till det självständiga arbetet som skrivs inom ämnena, vilket bedömargruppen anser är ett rimligt sätt att ta sig an examensmålet.

En stor del av undervisningen som berör examensmålet sker i de ämnesdidaktiska kurserna, där studenterna får möjligheter att fördjupa förmågan att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat i progression, samt utveckla yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

I självvärderingen beskrivs hur studentens förmåga att tillämpa didaktik, ämnesdidaktik och metodik utvecklas i utbildningens tre delar, det vill säga UVK, VFU och ämneskurser. Examensmålet är även kopplat till nyckelkompetensen "Didaktisk kompetens", som ingår i den matris som lärosätet utvecklat för att organisera utbildningarna, vilket bedömargruppen ser som positivt för att skapa struktur och för att tydligt förankra innehållet, samt skapa en god progression under utbildningen. Studenten förväntas här först visa kunskaper i didaktik, ämnesdidaktik inklusive metodik samt visa kännedom om vuxnas lärande, för att därefter kunna praktisera och tillämpa didaktik, ämnesdidaktik inklusive metodik. I den integrerade UVK/VFU-kursen *Didaktik och ledarskap* tränas studenten bland annat i att göra didaktiska val utifrån lokala och nationella styrdokument och att omformulera ett ämnesinnehåll till en undervisningssituation. Detta ser bedömargruppen som ett tydligt exempel på hur studenterna arbetar med målet i utbildningen.

VFU är av stor betydelse för studentens möjligheter att utveckla förmågan kopplad till målet. Vid intervjuerna framkom det studenterna har möjlighet att genomföra VFU på sin hemort. Som en följd av detta har lärosätet utarbetat en modell för bedömning och säkring av de VFU-relaterade kursmålen i tre steg: före, under och efter VFU-perioden. Även om lärosätet formellt är ansvarigt för att anordna VFU-placeringar har det framkommit att det kan finnas svårigheter för studenter att få det stöd de behöver med detta. Bedömargruppen vill poängtera vikten av att se över hur alla studenters VFU-placeringar hanteras så att alla studenter får det stöd de behöver när VFU-platser ska anordnas.

Vid intervjuerna framkom det att studenternas förmåga att välja innehåll och planera kommande undervisning inför varje VFU dokumenteras och under VFU bedöms deras förmågor fortlöpande av den ansvariga VFU-handledaren med utgångspunkt i kursens betygskriterier. Det sker genom

muntliga och skriftliga redovisningar samt genom reflektioner som studenterna genomför i samband med de uppföljande VFU-seminarierna som leds av lärosätets seminarieledare under VFU-perioden.

Efter halva VFU-perioden genomförs ett utvecklingssamtal i form av trepartssamtal där studenten, VFU-handledaren och seminarieledaren träffas via lärplattformen, för att följa upp studentens måluppfyllelse. Inför detta trepartssamtal skriver studenterna en självvärdering där de värderar sin egen utveckling i relation till kursens mål. Med utgångspunkt i denna och VFU-handledarens egen bedömning diskuteras sedan vilka lärandemål studenterna behöver fokusera på under resterande del av kursen samt på vilket sätt VFU-handledaren och seminarieledaren tillsammans kan stödja studenterna i måluppfyllelsen. Senast vid detta samtal ska studenterna meddelas om risken att underkännas och en plan ska göras upp för vilka kursmål som ska tränas specifikt på.

Bedömggruppen får uppfattningen att studenterna förväntas ta ett stort eget ansvar för sin egen individuella progression mot examensmålet under VFU. Bedömggruppen vill därför påtala vikten av att lärosätet erbjuder adekvat stöd till studenterna för att de ska kunna hantera det stora ansvar som läggs på dem för sin egen professionsutveckling inom VFU. Bedömggruppen anser därför att ett utvecklingsområde för lärosätet är att utveckla ytterligare rutiner för att dokumentera studenternas progression i förhållande till målet.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Även detta examensmål är på lärosätet kopplat till den specifika nyckelkompetensen "Didaktisk kompetens": Här ingår de specifika kunskaper och förmågor som de blivande lärarna förväntas utveckla för att på vetenskaplig grund kunna leda och ansvara för sin egen pedagogiska verksamhet.

I självvärderingen framhålls att kurserna *Sociala relationer, konflikter och makt, Bedömning och betygsättning* och *Utvärdering och utvecklingsarbete* är viktiga för studenternas möjligheter att uppnå examensmålet. Enligt självvärderingen bygger kurserna vidare på och förenar det elev- respektive lärar- och ledarskapsperspektiv som studenterna tagit del av tidigare under utbildningen och placeras in i ett större socialt sammanhang. Studenterna ska här utveckla en teoretisk och kritisk grund för ökad förståelse av de sociala relationernas komplexa karaktär. De ska även utveckla en ökad beredskap för att som pedagogisk ledare kunna hantera konflikter som kan uppstå i olika situationer.

Bedömgarna ser att progressionen från utbildningens första del är betryggande för att studenternas fördjupade kunskaper om bedömning och betygsättning av elevers lärande ska utvecklas och för att de ska kunna utvärdera och utveckla den egna undervisningen. Bedömggruppen instämmer även i lärosätets syn på att de kurserna säkerställer studenternas förmåga att utvärdera och utveckla undervisningen och den pedagogiska verksamheten i övrigt.

Bedömggruppen är av uppfattningen att utbildningen inom UVK, genom utarbetandet av nyckelkompetenser, erbjuder en god systematik för progression i förhållande till målet. Likaså förtjänar organiserandet av VFU med dess fokus på trepartssamtal och analyser av praktiska moment att lyftas som en styrka för att uppnå examensmålet. Bedömggruppen vill dock återigen

beröra risken som finns kopplad till att studenterna själva förväntas ta ett stort ansvar för sin VFU och den övergripande progressionen i förhållande till examensmålet. Bedömaregruppen menar därför att det finns ett behov av mer utvecklade rutiner för att dokumentera studenternas progression under VFU i förhållande till examensmålet.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.*

I självvärderingen framkommer det att en central utgångspunkt i förhållande till examensmålet är den nyckelkompetens lärosätet valt att kalla "Läraryrkets värderelaterade dimensioner". Här beskrivs hur studenterna i utbildningen ska ha möjlighet att utveckla en förmåga att anlägga olika perspektiv på normer och förhållningssätt. Lärosätet använder begreppet "dubbelt normperspektiv", vilket betyder att läraryrkets värderelaterade dimensioner ska vila på normativ grund, så som mänskliga rättigheter och barnkonventionen. Dessutom ska den grunden och samhällets övriga normer, samtidigt kunna utsättas för kritisk granskning. I självvärderingen beskrivs detta som ett förhållningssätt på två nivåer – en normativ nivå och en normkritisk metanivå, samt en förmåga att växla däremellan. Med tillgång till språkliga verktyg i form av teorier och begrepp ska studenterna stödjas i att utveckla dessa strategier. Enligt självvärderingen och intervjuerna ska studenterna på så sätt få hjälp att upprätta och upprätthålla ett sådant dubbelt normperspektiv under sina studier och vidare in i den framtida yrkespraktiken. Detta ser bedömaregruppen som en styrka i utbildningen.

I självvärderingen framkommer också att centrala begrepp som fördjupas och problematiseras återkommande genom utbildningen är demokrati, makt, normer och värden samt kultur och identitet. Självvärderingen ger exempel på kurser som problematiserar och fördjupar begreppen, som kursen *Skolväsendets historia och samhällsuppdrag*. Där introduceras studenterna till skolans styrning, dubbla uppdrag och de utbildningspolitiska och utbildningsfilosofiska ställningstaganden och begrepp som ligger till grund för lärares yrkesetik. I den efterföljande kursen *Didaktik och ledarskap* tränas studenterna att i sitt ledarskap aktivt verka för skolans värdegrund. Studenterna ska här förstå vad det innebär att arbeta i en målstyrd skola och lärarens uppdrag att medvetet välja innehåll och arbetsformer i förhållande till de lokala och nationella styrdokumenterna.

Även i kurserna *Sociala relationer, konflikter och makt* och *Utveckling och lärande* tränas och examineras studenterna i ämnesinnehåll med relevans för det specifika målet. Även om de värderelaterade dimensionerna ska finnas närvarande under hela utbildningen är det framför allt under UVK-kurserna och VFU som studenterna förväntas utveckla nyckelkompetensen och nå examensmålet. Utifrån de exempel som lärosätet ger anser bedömaregruppen att utbildningen möjliggör och säkerställer målet på ett adekvat sätt och att målet löper som en "röd tråd" genom utbildningen med en tydlig tanke om progression kopplat till utbildningens nyckelkompetenser. Ett utvecklingsområde som bedömarna identifierar i relation till detta mål är att på ett tydligare sätt säkerställa hur dessa moment bedöms och dokumenteras.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

I självvärderingen betonas att lärosätet har ett bredare perspektiv på jämställdhet än enbart jämställdhet mellan kvinnor och män. Bedömarna uppfattar dock att det inte görs någon tydlig skillnad mellan jämställdhet (mellan kvinnor och män) och jämlikhet. I självvärderingen beskrivs hur utbildningen kopplar begreppet jämställdhet till maktbegreppet och hur dessa begrepp behandlas i flera olika UVK-kurser.

Kurser som direkt behandlar frågor om kön och makt i relation till pedagogisk verksamhet är till att börja med *Skolväsendets historia och samhällsuppdrag*. Här sker en introduktion av vetenskapliga begrepp som genus, etnicitet och klass till frågan om genusperspektiv i skolan och de grundläggande värden som uttrycks i skolans läroplaner samt i FN:s barnkonvention. I kursen *Utveckling och lärande* följs jämställdhetsperspektivet upp som del av olika didaktiska och teoretiska perspektiv på ungdomars sociala och emotionella utveckling, liksom ungdomars uppväxtvillkor. *Sociala relationer, konflikter och makt* är den kurs som tydligast behandlar de grundläggande demokratiska värderingarna och olika jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Kursen innehåller litteratur, men även seminarier, om lärares yrkesetik och samtal om makt samt ledar- och lärarskap i "svåra elevmiljöer". Även kursen *Bedömning och betygssättning* behandlar området, exempelvis vad det kan tänkas bero på att flickor generellt sett är mer framgångsrika i skolan.

Lärosätet uppger i självvärderingen samt vid intervjuerna att utbildningen behöver bli bättre på att mer systematiskt lyfta upp jämställdhetsperspektivet, men lämnar inga konkreta förslag på hur det skulle kunna genomföras. Därför identifierar bedömargruppen detta som ett utvecklingsområde för lärosätets fortsatta kvalitetsarbete. En rekommendation är att säkerställa att en god integration sker mellan kurserna inom UVK respektive ämnena som behandlar jämställdhet. Bedömargruppen anser att lärosätet fortsatt behöver arbeta med att förtydliga jämställdhetsaspekter med avseende på kön i utbildningen och där ett sätt kan vara att utveckla lämpliga bedömningskriterier för det.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Huvuddelen av ämneslärarutbildningens arbete med uppföljning, åtgärder och återkoppling sker inom det som självvärderingen kallar operativt kvalitetsarbete. Det betyder det ständigt pågående arbete som sker för att kontinuerligt kvalitetssäkra och kvalitetsutveckla utbildningen och dess förutsättningar. Detta kvalitetsarbete sker enligt självvärderingen på flera olika nivåer – från kursnivå till lärosätetsnivå. Vid intervjuerna framkom att kvalitetsarbetet i många fall ligger som grund för diskussioner inom arbetslagen. Det fungerar som ett underlag för att förbättra undervisningen och på ett bättre sätt synliggöra utbildningens olika delar för studenterna, vilket av bedömargruppen bedöms som ett bra sätt att utnyttja lärosätets kvalitetsarbete i praktiska åtgärder.

Studenterna genomför en programvärdering direkt efter att den sista kursen är avslutad. Frågorna i studentenkäten utgår från nyckelkompetenserna och studenterna får värdera hur väl utbildningens olika delar har gett dem förutsättningar att utveckla dessa kompetenser (innehåll och arbetsformer).

Studenterna får även möjlighet att värdera och kommentera hur väl programmets examinationsformer svarar mot nyckelkompetenserna. Eftersom ämneslärarprogrammet har antagning både höst- och vårtermin genomförs programvärderingen två gånger per år. Det tycker bedömggruppen är ett positivt sätt att nära följa de problem, men också möjligheter, som följer av lärosätets val att organisera utbildningen.

Resultaten från programvärderingarna sammanställs och redovisas i den verksamhetsberättelse som skrivs i februari och sedan ligger till grund för nästkommande års verksamhetscykel där nödvändig kurs- och programutveckling beskrivs. Bedömggruppen finner detta sätt att genomföra utvärderingar kopplade till utbildningens nyckelkompetenser som lovvärt, eftersom det skapar en tydlig struktur för hur utbildningen organiseras och utvecklas.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätet genomför systematiskt analys av avhopp och beskriver i självvärderingen en del av de åtgärder som har satts in för att motverka avhopp framför allt när det gäller avhopp som eventuellt kan relateras till att utbildningen är nätbaserad och sker på distans. Analyser av studentgenomströmningen visar att de flesta avhopp sker tidigt i utbildningen, vanligtvis under det första läsåret och i många fall beror på att studenterna redan arbetar (inte sällan som obehörig lärarvikarie), så att de inte kan ägna sig åt heltidsstudier. Bristande studiemotivation eller att studenterna är osäkra i sitt yrkesval är andra orsaker som anges. Denna bild framkommer också vid lärosätetsintervjuerna.

Analyser som redovisas i självvärderingen visar att de som gör studieavbrott längre fram i sina studier tenderar att komma tillbaka efter en eller ett par terminer. Åtgärder som vidtagits för att motverka andelen avhopp är att förtydliga redan från början att utbildningen förutsätter heltidsstudier. Detta anser bedömggruppen är en viktig åtgärd för att ge studenterna tillräcklig information om vad högre studier ställer för krav. Under hösten 2018 pågår en uppföljning och genomlysning av programmets avhopp med hjälp från utbildnings- och forskningskansliet vid lärosätet, vilket bedömggruppen ser som ett viktigt arbete för att verka för att studenterna genomför sin utbildning inom planerad studietid. En rekommendation är att involvera studenter från olika program i detta utvecklingsarbete samt att arbeta med konsekvensanalyser av nätbaserad utbildning på kvalitativ nivå.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

I självvärderingen framkommer det att studentinflytandet som finns i programmets kurser behöver kompletteras med något på programnivå, eftersom programmet saknar ett etablerat forum för detta. Den synpunkten instämmer bedömggruppen i. Vid starten av de nya ämneslärarprogrammen höstterminen 2018 initierades därför enligt självvärderingen nya rutiner för studentinflytande på ämneslärarprogrammet med ett studentprogramråd. Där skulle studenterna få möjlighet att påverka utbildningen under pågående studier. Detta skulle komplettera den mer formella representationen av studenter i olika beslutande organ. Tanken är att ha återkommande möten, minst en gång per termin

när studentrepresentanter möter programledningen för att diskutera frågor som studenterna väckt. Dessa möten ska kompletteras med att studentrepresentanter inbjuds att delta i någon del av de återkommande programmötena. Bedömargruppen anser att det här sättet att organisera studentinflytandet på ser lovande ut för att möjliggöra att studenter tar en aktiv roll i utvecklingsarbetet. Efter intervjuerna återstår ändå vissa frågetecken om satsningen fallit väl ut. Ett viktigt utvecklingsområde är därför att lärosätet noga följer upp resultatet av förändringarna och ser över huruvida studentrepresentationen i de olika organen säkerställs och bibehålls med de nya rutinerna och studentprogramrådet.

I självvärderingen beskrivs att det i kurserna finns "kurslag", vilket innebär att studentrepresentanterna träffar den kursansvariga läraren i mitten av kursen. Detta ser bedömargruppen som positivt för att ge studenter ytterligare möjligheter att aktivt delta i utvecklingsarbetet i utbildningen.

Undervisande lärare finns enligt självvärderingen och intervjuerna tillgängliga för studenterna i samband med undervisningen via nätet. Bedömargruppen anser att detta är särskilt viktigt att säkerställa, eftersom distansutbildning ställer särskilda krav på tillgänglighet och synlighet av undervisande lärare. Den öppenheten och tillgängligheten är något som utnyttjas regelbundet och som uppskattas av studenterna, enligt de utvärderingar som lärosätet genomfört. Även bedömargruppen ser detta som positivt och som något som ytterligare bidrar till utbildningens kvalitet.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Läroutbildningen vid lärosätet kännetecknas enligt självvärderingen av en väletablerad och nära samverkan med skolhuvudmännen i Dalaregionen. Pedagogiskt utvecklingscentrum Dalarna är navet i den samverkan, och byggdes upp tillsammans med kommunerna i Dalarna med omnejd på 1990-talet under devisen "läroutbildning som skolutveckling". Samverkan var ursprungligen fokuserad på lärostudenternas verksamhetsförlagda utbildning. VFU är fortfarande den bärande basen i samarbetet och bidrar även till att göra utbildningen användbar och för att förbereda studenterna för det kommande yrkeslivet. Genom att läroutbildningens behov av praktiska forskning och ett starkare professionsperspektiv har ökat, liksom huvudmännens behov av skolutveckling, har även samverkan kommit att omfatta flera gemensamt drivna och finansierade aktiviteter och projekt. Samarbetet består i dag bland annat av ämnesdidaktiska nätverk där respektive ämnesavdelning vid lärosätet bjuder in verksamma lärare och VFU-handledare i regionen, för att diskutera ämnesdidaktiska frågor under en kvällsträff. Bedömargruppen uppfattar samarbetet som välfungerande och som ett positivt bidrag till utbildningen. Bedömargruppen vill därför särskilt lyfta fram vikten av att detta samarbete behålls, och om möjligt ytterligare fördjupas för att kunna garantera långsiktighet.

Lärosätet ger fler exempel på samverkan, så som forskningscirklar där lärare från en eller flera skolor samarbetar med en forskare vid lärosätet och en magisterutbildning där verksamma lärare

och rektorer kan bygga på sin grundutbildning och meritera sig för vidare forskarstudier. Allt samarbete bygger på idén att utveckla ny kunskap genom att knyta samman verksamheterna i skola och akademi samt arbetsliv och utbildning under hela yrkeslivet. Bedömggruppen anser att samarbetet som lärosätet byggt upp är både relevant och kvalitetshöjande för utbildningen. Det finns en långsiktighet och genomarbetad tanke om på vilket sätt studenterna kan få en kreativ och livskraftig samverkan mellan lärosätet och den omkringliggande regionen. Ett utvecklingsområde som bedömarna vill uppmärksamma är hur studenter som befinner sig långt utanför regionen i ökande utsträckning kan få ta del av de samarbeten som främst har en mer regional förankring.

Samlat omdöme utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom utbildningsvetenskaplig kärna vägs samman med motsvarande bedömningar inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Underlagen visar att det finns en tillfredsställande lärarkompetens. Många lärare är involverade i den utbildningsvetenskapliga kärnan om än på låg procent av heltid. Samtliga fast anställda undervisande lärare har enligt självvärderingen och vad som framkommer vid intervjuerna genomgått högskolepedagogisk utbildning. De flesta av lärarna har många års erfarenhet av att undervisa inom högre utbildning, många har lärarexamen och flera av de disputerade lärarna har sin examen inom ett utbildningsvetenskapligt område.

Det finns en tillfredsställande utbildningsmiljö. Lärosätet beskriver en omfattande forskningsmiljö för det som i självvärderingen kallas utbildning och lärande och intresserar sig särskilt för förskola, skola och utbildning. Exempel på professionsinriktning som nämns i självvärderingen är Pedagogiskt utvecklingscentrum, forskarskolan för verksamma lärare, lärarutbildningsdagar och samverkan med handledare för den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Bedömggruppen uppfattar att det finns ett tillfredsställande nära samband mellan forskning och utbildning. Att lärarkollektivet till stora delar finns i en miljö där forskning pågår ser bedömarna som positivt. Till exempel har olika former av mötesplatser inrättats för att koppla forskning och utbildning närmare varandra.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen, behandlas enligt bedömggruppen främst inom VFU. Bedömggruppen uppfattar lärosätets ansträngningar med att få till en integration mellan utbildningens olika delar samt att få till en fördjupning som lovvärda. Kvalitativ och kvantitativ metod är något som studenterna möter genom kurser, exempelvis i form av en observationsuppgift i den inledande UVK-kursen. Ett utvecklingsområde som bedömggruppen identifierar är behovet av förstärkning av kompetens bland de undervisande lärarna i kvantitativ teori och metod.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls inom den utbildningsvetenskapliga kärnan. Måluppfyllelsen ska dock främst ske inom de ämnesdidaktiska kurserna som läses i termin 1 - 3. Beskrivningen av måluppfyllelsen i de ämnesdidaktiska kurserna visar enligt bedömggruppen hur lärosätet möjliggör

för studenterna att utveckla kunskap också i relation till målet. Här finns det en tydligt framskriven progression i utbildningen, enligt bedömargruppen. Lärosätet kopplar detta mål också starkt till examensarbetet.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. I självvärderingen framhålls att den senare hälften av den utbildningsvetenskapliga kärnan som är integrerad med den verksamhetsförlagda delen, avgör studentens utveckling av den didaktiska kompetensens målpuppfyllelse. De kurser som beskrivs ska bygga vidare på och förena elev- respektive lärar- och ledarskapsperspektivet som sätts in i ett större socialt sammanhang. Till följd av den betydelse som läggs på VFU-kurserna vill bedömargruppen poängtera vikten av att se över hur alla studenters VFU-placeringar hanteras så att alla studenter får det stöd de behöver när VFU-platser ska anordnas.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Utbildningen inom den utbildningsvetenskapliga kärnan, genom utarbetandet av nyckelkompetenser, erbjuder en god systematik för progression och uppnående av målet. Likaså förtjänar organiserandet av VFU med dess fokus på trepartssamtal och analyser av praktiska moment att lyftas som en styrka för att uppnå examensmålet. De avslutande kurserna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan säkerställer studenternas förmåga att utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling uppnås. Utifrån de exempel som lärosätet ger anser bedömargruppen att målet löper som en "röd tråd" genom utbildningen med en tydlig tanke om progression som är kopplad till utbildningens nyckelkompetenser. Ett utvecklingsområde som bedömarna identifierar i relation till detta mål är att på ett tydligare sätt säkerställa hur dessa moment bedöms och dokumenteras.

Lärosätet beskriver hur utbildningen kopplar begreppet jämställdhet till maktbegreppet och hur dessa begrepp tas upp och behandlas i flera olika UVK-kurser. Vetenskapliga begrepp som genus, etnicitet och klass berörs samt genusperspektiv i skolan. I självvärderingen betonas att lärosätet har ett bredare perspektiv på jämställdhet än bara jämställdhet mellan kvinnor och män. Bedömarna uppfattar således att lärosätet behöver förtydliga jämställdhetsaspekter med avseende på kön i utbildningen.

Arbetet med uppföljning, åtgärder och sker på flera nivåer och på ett ändamålsenligt sätt enligt bedömargruppen. Kurs- och programutvärderingar sker löpande och resultaten tas omhand och kommuniceras till de som berörs. Åtgärder som gjorts för att motverka andelen avhopp är att redan från början förtydliga att utbildningen förutsätter heltidsstudier. Detta anser bedömargruppen är en viktig åtgärd för att ge studenterna tillräcklig information om vad högre studier ställer för krav. Under hösten 2018 pågår en uppföljning och genomlysning av programmets avhopp med hjälp från utbildnings- och forskningskansliet vid lärosätet, vilket bedömargruppen ser som ett prioriterat arbete.

Studenterna ges goda möjligheter att aktivt medverka i utbildningen. I kurserna finns "kurslag", vilket innebär att studentrepresentanter träffar den kursansvariga läraren i mitten av kursen. Undervisande lärare finns även tillgängliga i samband med undervisningen via nätet. Bedömargruppen ser detta som särskilt angeläget eftersom distansutbildning ställer särskilda krav på tillgänglighet och synlighet av undervisande lärare. Bedömargruppen anser även att det studentinflytande som finns i

programmets kurser även bör finnas på programnivå, vilket nu är under utveckling. Ett viktigt utvecklingsområde är därför att lärosätet noga följer upp om studentrepresentationen i de olika organen stärkts och säkerställs med de förändringar som nu genomförs.

Lärosätet ger många goda exempel på hur arbetsliv och samverkan kommer in i utbildningen och bedömggruppen finner de många samarbeten som lärosätet har byggt upp som såväl relevanta som kvalitetshöjande för utbildningen. VFU: n anses även viktig för att göra utbildningen användbar och förbereda studenterna inför ett kommande yrkesliv och det finns en nära samverkan med skolhuvudmännen i Dalaregionen som ytterligare bidrar till detta.

Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga/konstnärliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Utifrån det samlade underlaget bedöms lärarnas sammantagna kompetens vara adekvat till större delen det gäller innehåll och genomförande. Nio lärare undervisar i inriktningen bild varav tre har bildlärarexamen, en har ämneslärarexamen i bild och teknik och en har en rytmiklärarexamen. Lärare inom ämnet pedagogiskt arbete undervisar regelbundet i bildämnets kurser. Bedömggruppen noterar att ingen professor eller docent undervisar inom bildkurserna. Många av de undervisande lärarna har däremot ämnesteoretisk och ämnesdidaktisk samt konstnärlig kompetens. En adjungerad konstnärlig lektor i bildproduktion deltar också i bildämnet. Enligt intervjun antogs elva studenter till bildlärarutbildningen hösten 2018. Bedömgarna uppfattar därmed proportionen lärare som adekvat.

I lärartabellen framgår att totalt 5 procent av en tjänst riktas mot den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) i bild. Bedömggruppen ser detta som något förbryllande, när intervjuerna angav att studenterna följs av en lärare inom bild under hela deras VFU. Även inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) arbetar lärare från bildlärararbetslaget bara 5 procent av tjänsten i kurserna. Bedömggruppen rekommenderar därför en översyn av VFU-tjänstgöringen för att kvalitetssäkra den ämnesdidaktiska delen av VFU.

Ett utvecklingsområde som nämns i självvärderingen är behovet av kontinuerlig kompetensutveckling även inom det konstnärliga området. Bedömggruppen vill understryka vikten av det, eftersom lärosätet saknar disputerad kompetens i konstnärlig gestaltning. Ett bra inslag för att stärka den vetenskapliga såväl och professionsrelaterade lärarkompetensen är adjunkters kompetensutveckling för att handleda självständiga arbeten på grundnivå och att lektorer som saknar ämnesdidaktisk kompetens i bild erbjuds en sådan högskolepedagogisk kurs. Positivt är att samtliga tillsvidare anställda lärare har genomgått högskolepedagogisk utbildning. De flesta har många års erfarenhet av undervisning inom högre utbildning, och flera har även lärarexamen.

På lång sikt uppfattar bedömggruppen utifrån självvärderingen att lärosätet är i stort behov av nyrekrytering inom bildämnet. Intervjuerna bekräftar att det fram till nyligen funnits en konstnärlig

lektor med bakgrund som lärare som nu gått i pension och lärosätet har uppmärksammat man behöver rekrytera och har utlyst ett lektorat i bilddidaktik. Det finns också behov av ytterligare en adjunkt med konstnärlig kompetens enligt bedömargruppen. Att det på sikt finns behov av en ny konstnärlig lektor ingår i lärosätets kompetensförsörjningsplan för de kommande fem åren. Det finns två doktorander i bild inom pedagogiskt arbete, varav en är kommundoktorand (arbetsgivaren finansierar studierna på halvfart). Bedömargruppen vill understryka vikten av att lärosätet fullföljer dessa rekryteringar. Inte minst behövs kompetens för att bevaka att ämnesdidaktiken är vetenskapligt förankrad och följer bildpedagogikens vetenskapliga domäner både internationellt och nationellt för att säkra ämnets kvalitet på avancerad nivå och inom forskarutbildning. Som helhet finner bedömarna den ämneestetiska och vetenskapliga kompetensen som tillfredsställande men att förstärkningar behöver ske framöver.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Av självvärderingen framgår att bildlärarinriktningen tillhör avdelningen Medier, med goda kompetenser inom bildproduktion, ljud- och musikproduktion. Bedömargruppen anser att studenterna ingår i en miljö med både bredd och djup i visuell, multimodal och digital kompetens. Intervjuerna bekräftar att det finns särskilt utrustade lokaler som möjliggör för studenterna att arbeta med olika typer av material på campusträffar, vilket studenterna uppskattar. Ett moment med arbetet i lera är exempel på det. Lärosätet anordnar forskningsseminarier inom ramen för två forskningsmiljöer: utbildningsvetenskap och interkulturella studier. Dessutom organiseras kollegiala mötesplatser med teman relaterade till bild; estetiska lärprocesser, multimodalitet och digitalisering. Syftet är att lärarna tar med sig uppdaterad forskning från seminarier till sin undervisning. Lärargruppen i bild har sin förankring i Audiovisuella studier, en av fem forskningsgrupper, där nya och äldre medieformer studeras.

Mot bakgrund av att alla bildlärarna, förutom en, har försumbar tid i procent för forskning, kan det enligt bedömargruppen finnas svårigheter att säkerställa ett ämnesrelevant vetenskapligt djup vilket därmed är ett utvecklingsområde. Den forskning som bedrivs uppvisar däremot ett adekvat spektrum, med fokus på audiovisuallitet, multimodala aspekter av en digital lärmiljö, didaktik, barn- och ungdomsfrågor samt mediefrågor i samtida och historiska kontexter. Styrkan som bedömarna uppfattar är att det är ämneslärarutbildningen som bedriver dessa projekt, vilket underlättar för att den forskning som ämneslärarna bedriver når ut i undervisningen. Forskningsprojektet har också lett till att kurslitteratur tagits fram utöver forskningspublikationer och konferensinlägg. Ett intressant exempel som nämns i självvärderingen är det EU-finansierade projektet *Ett liv värt att leva* – en film om samernas möte med moderniteten som även redovisats i en forskningsartikel. I bildkurs 3 tar studenterna utgångspunkt i visuellt arkivmaterial och deltar även i en historisk dokumentärfilmfestival som lärosätet arrangerar med andra aktörer i regionen, vilket ses som ett samhällsrelevant inslag i utbildningen.

Den nätbaserade bildlärarutbildningen har en unik och annorlunda upplagd utbildningsmiljö för studenterna. Bedömargruppen finner detta tillfredsställande, men noterar att lärosätet vare sig problematiserar nätbaserad utbildning eller framhåller dess styrka i någon större utsträckning. Det

som lyfts fram och som bedömargruppen vill bekräfta, är att vissa studenter som annars inte hade studerat ämnet, får den möjligheten med denna modell.

En omstrukturering av programmet hösten 2018 innebär ökad samläsning mellan inriktningarna och i utbildningen samtliga delar: Ämnes- och ämnesdidaktiska studier, verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och utbildningsvetenskaplig kärna (UVK). Bedömargruppen ser positivt på omläggningen förutsatt att lärosätet beaktar grundskolans respektive gymnasieskolans olika målgrupper och utbildningsuppdrag. Bedömargruppen uppfattar miljön inom den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) som välorganiserad med rutiner för seminariegrupper och mindre studiegrupper där varierande träffar dokumenteras och protokollförs i en gemensam blogg. Studiegrupperna uppges hålla en tät kontakt med varandra även under icke schemalagd tid, vilket fyller en viktig funktion i undervisningen. De integrerade kurserna inom VFU och utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) har en tydlig progression, där studenterna har möjligheter att fortlöpande återkoppla forskning och de vetenskapliga perspektiven under utbildningen, även från ämnesstudierna.

Bedömargruppen anser att utvecklingsområden är fortsatt arbete med forskningsförankring i de studier som kommer studenterna till del, samt möjligheterna att tydligare länka studenternas examensarbeten till pågående forskning, inklusive den som bedrivs vid lärosätet. Vissa högre forskningsseminarier behöver tillgängliggöras för studenter online, vilket bedömargruppen ser som angeläget i en nätbaserad utbildning. Lärosätet nämner själva utmaningen med hur utbildningsmiljön ska kunna ge studenterna upplevelsen av att de verkligen studerar i en kritisk och kreativ miljö, trots att de oftast är spridda över landet.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.*

Bedömargruppen ser en styrka i att bildkurserna är utformade så att den ämneskompetens som behövs för yrkesutövningen relateras till motsvarande kursplaner i grundskolan och gymnasieskolan. I samtliga bildkurser finns inslag av eget bildskapande, för att studenterna successivt ska utveckla hantverksskicklighet inom både analoga och digitala tekniker samt få egna erfarenheterna av visuell gestaltning som en viktig utgångspunkt för ämnesdidaktiska reflektioner.

En styrka med utbildningens organisation är att studenternas lokalsamhälle utgör en källa och resurs i kurserna. I alla tre ämneskurserna i bild återkommer platsens betydelse i människors liv. Studenterna uppmanas att utgå från hemorten för att upptäcka hur närmiljön kan användas som en pedagogisk resurs i bildundervisningen. Eftersom VFU ofta genomförs i hemkommunen kan de under ämneskurserna få underlag för egen undervisning längre fram. Självvärderingen ger exempel på bra platsanknutna uppgifter och att studenter har valt att utforma liknande uppgifter senare i sin undervisning.

Examinationsformerna varieras mycket för att underlätta kopplingen mellan bildkursernas mål, innehåll, arbetssätt och examinationsformer. Studenterna tränas att gestalta kunskap multimodalt, vilket bedöms centralt för deras kommande yrkesutövning. Genom varierade arbets- och examinationsformer tränas och breddas också studenternas kommunikativa kompetens. En styrka är betygskriterier på delkursnivå i samtliga kurser, vilket tydliggör sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, med brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde.

Självvärderingen beskriver att studenterna har mycket olika förkunskaper när de påbörjar sin ämneslärarutbildning, varför alla studenter ska utveckla en grundläggande kompetens första terminen med olika material och tekniker. Här igår kunskaper i bildanalys med fokus på bildsemiotik, bildretorik, bildperception, genus samt visuell kultur med vetenskaplig förankring.

Under den andra ämneskursen med didaktisk inriktning fördjupas kunskaperna i manuellt och digitalt bildskapande. De utvecklar sina konstpedagogiska kunskaper som tillämpas i en film där de tar med betraktaren till ett galleri eller museum och presenterar en gestaltning för en tänkt målgrupp elever. Här tränas förmågan att fungera som en pedagogisk länk mellan verk och betraktare samt ge inblick i ett varierat konstutbud från hemkommunerna, exempel som nämns är ishotellet i Kiruna, Open Art i Örebro eller väggmåleri i Lindesberg.

Studier av olika teoribildningar för bildanalys och tolkning fördjupas under termin två. Här tränas vetenskaplig metod för andra gången med att formulera syfte, frågeställningar, val av tillvägagångssätt för insamling av material samt avgränsnings- och urvalsprinciper. Uppgiften kräver forskningsanknytning för både teori och metod. Under termin två utvecklar studenterna kunskaper i och om design, formgivning, smak och estetisk fostran. Utifrån begreppen plats, identitet och lärande studerar de den egna närmiljöns estetiska och sociala aspekter. I kursens fyra campusdagar i Falun ingår studiebesök på Carl Larsson-gården i Sundborn. I den sista delkursen genomför studenterna ett självständigt visuellt utvecklingsarbete, som redovisas i en portfolio. Studenterna följer sin egen utveckling genom portföljmetod, som kopplas till bedömning och betygssättning i respektive skolform.

Bildämnets historia och samtida visuella uttryck studeras som grund för en tematisk konstutställning för specifika målgrupper av elever. Detta länkas också till VFU där studenterna följer sina handledare under tre fältdagar för att se handledarens arbete med konsthistoria, samtidskonst, bildanalys och bedömning. Fältdagarna uppges vara mycket uppskattade av studenterna, eftersom de under dessa dagar får en konkret inblick i bildlärares arbetssituation samt blir bekanta med sin VFU-skola och den VFU-lärare som de ska arbeta med under den första VFU-perioden.

Ämneslärarutbildningens gymnasieinriktning startade 2011 och hade först två inledande kurser och därpå kursen *Bild III* inklusive examensarbete 1 under termin 8. Under termin 9 gavs kursen *Bild IV* inklusive examensarbete 2. I kursen *Bild III* gjordes bland annat ett fotografiskt projekt, analyser av fotobaserad bild som representation, kommunikation och estetiskt uttryck samt teoretiska moment med intersektionella perspektiv på fotografier av och med barn genom att undersöka det egna bildberättandet och hur de själva blivit fotograferade som barn.

På motsvarande sätt fördjupades kunskapen om den rörliga bildens berättarkomponenter, i produktion av animerade filmer och dokumentär reportagefilm samt rörlig bild som resurs i

pedagogisk verksamhet. Studenterna planerade undervisningen baserat på rörligt medieinnehåll och skrev om den rörliga bildens förutsättningar som undervisningsmaterial.

Kursen ansluter till både vetenskaplig och konstnärlig forskning med utgångspunkt i visuellt arkivmaterial förankrat inom avdelningen Medier. De studenter som antogs höstterminen 2018 kommer att läsa en reviderad version av *Bild III* under termin 3, inklusive examensarbete. De avslutar sin utbildning med ett examensarbete om 30 högskolepoäng under respektive termin 8 och 10. I den delen av utbildningen betonas den fotografiska kompetens och digitala bildbehandling som bedöms som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av ämnesområdet och fördjupad insikt i det aktuella forsknings- och utvecklingsarbetet.

Som underlag för bedömningen ingick endast ett självständigt arbete vilket försvårar ett djupare resonemang om hur väl utbildningen förbereder studenterna inför skrivandet av det självständiga arbetet. Det finns dock signaler om att vissa brister kan föreligga i utbildningens uppfyllelse av målet om studenternas förberedelse till teoretisk och analytisk fördjupning. Lärosätet visar ändå sammantaget en trovärdig ambition att stärka förberedelserna inför det självständiga arbetet i den reviderade studiegången. Genom en väsentligt förstärkt ämnesdidaktisk vetenskaplig kompetens anser bedömargruppen att målpuppfyllelse sker, men ser samtidigt ämnesdidaktikens vetenskapliga förankring som ett eventuellt utvecklingsområde. Kopplingen till skolpraktiken och hur den framkommer i de självständiga arbetena skulle kunna stärkas.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visar kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Grunderna i vetenskapsteori, liksom i kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, behandlas i huvudsak inom ramen för UVK. Det nya examensarbetet på 30 högskolepoäng kan enligt självvärderingen möjliggöra en ytterligare fördjupning för studenterna. Bedömargruppen vill framhålla en styrka i bildläraryrkesutbildningens hantering av det här målet, där studenterna introduceras i vetenskapligt förhållningssätt inom bildområdet i den första ämneskursen med vetenskapliga texter och eget skrivande enligt vedertagna akademiska normer. En observation genomförs som tränar olika metoder för dokumentation och insamling av visuellt empiriskt material. Analysverktyg och vetenskapliga metoder introduceras på grundläggande nivå.

Under termin två ges goda exempel i självvärderingen på hur studenterna gör en mer omfattande bildteoretisk studie, med hjälp av socialsemiotisk teoribildning. De formulerar syfte och frågeställningar samt skriver rapport. De ger och tar kritik vid ett så kallat ventileringstillfälle. Det anges i självvärderingen att dessa kunskaper i vetenskapligt förhållningssätt, teoretiska perspektiv och kvalitativa metoder ska vidareutvecklas inom UVK. Studenterna formulerar en skriftlig frågeställning som kan undersökas via VFU-skolan med syftet att utveckla läraryrkets vetenskapliga förhållningssätt och metodik. Bedömargruppen anser att detta visar kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Det framgår att kursen bygger vidare på det vetenskapliga förhållningssätt som studenterna har utvecklat under de tre inledande ämneskurserna. Studenterna uppges ta del av forskning med kvantitativa metoder i

rapporter och artiklar, men tillämpar inte själva dessa metoder i bildkurserna. Detta ser bedömargruppen som ett utvecklingsområde.

I bedömningen ingick bara ett självständigt arbete i bild från lärosätet, vilket försvårar ett djupare resonemang om hur väl utbildningen förbereder studenterna inför skrivandet av det självständiga arbetet. Bedömargruppen ser dock tecken på brister inom området fördjupad analyserande förmåga av empiriskt material och hantering av källor.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Bedömargruppen anser att studenterna utvecklar en tillfredsställande fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat. Därigenom kan de bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom bildämnet, och tillhörande ämnesområden och ämnesdidaktik.

Motiveringen stöds av lärosätets beskrivning av de tre inledande bildkurserna där det ingår att studenterna reflekterar över vetenskapliga texter och förhållningssätt. De fältdagar och deltagande observationer som görs möjliggör för studenterna att bearbeta egna och andras erfarenheter. Genom ventileringsstillfällen reflekterar studenterna över varandras material. Reflektionen fördjupas i exempelvis arbeten där en intervjustudie med VFU-handledaren ingår och studenterna tar del av formativ bedömning i klassrummet. Studenterna får härigenom verktyg för att synliggöra sin egen undervisning. Forskning ska bearbetas på djupet i de tidigare och det sammanhängande självständiga arbetet på 30 högskolepoäng, men även genom att studenterna bearbetar varandras texter. Under det självständiga arbetet intervjuas i många fall VFU-handledare och på så sätt bidrar detta också till verksamheten. Portföljmetoden och ett processbaserat arbetssätt skapar progression liksom studenternas gensvar och medbedömning av varandras analoga och digitala arbeten vilket ger skäl till denna bedömning. Den vetenskapliga delen riktar sig tydligt mot kunskapsutveckling i relation till skolan. Bedömargruppen anser att studenterna genom att de får möjlighet att genomföra observationer, dokumentation och intervjuer som därigenom blir underlag för att med egna erfarenheter öka förståelsen för forskningsmetoder kopplade till skolutveckling.

I jämförelse med det enda självständiga arbetet från lärosätet, bedöms det föreliggande bristande förberedelser till kritisk analys av det empiriska materialet. Bredden på forskningsresultat och forskningsmetoder som kommer studenterna till del samt hur detta används anser bedömargruppen vara ett utvecklingsområde. I det ingår även oklarheter om hur studenterna kan ta del av kvantitativa forskningsmetoder och hur de förbereds för att kunna förhålla sig självständigt kritisk till forskning.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Huvuddelen av den didaktiska kompetens som studenterna utvecklar under sina studier sker inom UVK och under VFU. För bildämnet redogör lärosätet för hur de mer ämnesspecifika aspekterna av den didaktiska kompetensen behandlas inom ämnes- och ämnesdidaktiska studierna. Begreppet ämnesdidaktik introduceras i den första bildkursen och återkommer i övriga moment som uppgifter där studenterna gör muntliga eller skriftliga ämnesdidaktiska reflektioner. I självvärderingen finns beskrivningar av hur man arbetar med fotografi och rörlig film vilket ger bedömargruppen en uppfattning av hur studenternas färdigheter och förmågor utvecklas i såväl hantverksmässiga som konstnärliga och didaktiska förmågor genom användandet av olika analoga och digitala tekniker.

Ett bra exempel är enligt bedömargruppen moment som knyter samman ämnesdidaktiska reflektioner med de egna ämnesstudierna i studenternas arbete och i studiegrupperna. Där tar de exempelvis fram en planering för ett moment om färglära för en specifik elevgrupp. Planeringarna diskuteras sedan i den större seminariegruppen, där exempelvis progression inom bildundervisningen problematiseras. Under den första terminen beskrivs andra exempel i självvärderingen med moment som introducerar bildämnet i grundskola och gymnasieskolan, teorier om barns och ungdomars bildskapande och bildämnets historiska utveckling. Innehållet i de momenten knyts till kurslitteratur och tillämpas bland annat genom studenternas arbete med en temabaserad planeringsuppgift och den så kallade barnbilsobservationen.

Moment om betyg och bedömning i bild ingår under termin två, vilket behandlas både i föreläsning- och fältstudieform. Lärosätet identifierar ett utvecklingsområde som gäller digitalt skapande, vilket bedömargruppen anser som angeläget med tanke på utbildningens profil.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Bedömargruppen ser positivt på examinationsformer i ämneskurserna som är utformade så att studenterna ska kunna bearbeta sina presentationer, för att använda dem i den egna undervisningen under VFU-perioderna. Inför redovisningsseminarierna sammanställer studenterna visuellt material i digitala presentationsprogram och kortare filmer. Detta ger dem goda erfarenheter som de kan tillämpa i produktion av eget undervisningsmaterial.

Fältdagarna i ämneskurserna ser bedömargruppen positivt på, som viktiga inslag inför VFU-perioderna och som ett sätt för studenterna att skaffa sig inblick i de ämnesdidaktiska förmågor som krävs för undervisning i ämnet bild. Bedömargruppen ser bra exempel på inslag om hur man bygger övergångar mellan ämneskurser och VFU. Den ämnesdidaktiska kunskap som utvecklas kan vidare tillämpas under den efterföljande och integrerade UVK-/VFU-kursen *Didaktik och ledarskap*. En av bildlärarna från lärosätet följer med som seminarieledare in i den kursen, vilket bedömargruppen bedömer som mycket värdefullt. Under de två första kursveckorna arbetar studenterna med planering av den undervisning som de ska genomföra. Varje VFU-vecka avslutas med ett högskoleförlagt seminarium där erfarenheter från VFU diskuteras och bearbetas utifrån kurslitteraturen.

Ämnesdidaktiken i relation till VFU-kurser bedöms vara god genom en variation av olika uppgifter där studenterna utvecklar sina färdigheter och förmågor av betydelse för bildlärarrollen och i syfte att

stimulera varje elevs lärande. Enligt bedömargruppen möjliggör utbildningen därmed att studenterna tillfredsställande kan utveckla sin undervisning självständigt och tillsammans med andra bearbeta, utvärdera och fördjupa den.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.*

Bedömargruppen anser att det är en styrka och av stor vikt, att studenterna arbetar med dessa frågor i gestaltande dramaövningar som direkt blir överförbara till arbetet i elevgruppen och att även sociala medier som arenor för ungdomars relationer behandlas. Kursen rör således skolans värdegrundsuppdrag utifrån sociala perspektiv på hållbar utveckling med fokus på jämlikhet, jämställdhet och alla människors lika värde. Utveckling och lärande med elevers lärande i centrum är programmets andra kurs med integrerad verksamhetsförlagd utbildning (VFU), som förbereder studenterna för arbetet i en mångkulturell skola. Begreppen mångkulturella klassrum, kultur och subkultur kopplas även till demokratifrågor, vilket bedömargruppen anser är av stor vikt. Kurslitteraturen handlar om ungdomars uppväxtvillkor samt om samhälle och individ i förändring, liksom lärares och elevers maktpositioner. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att tydligare lyfta fram miljömässiga perspektiv på hållbarhet undervisningen.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Gemensamt för ämneslärarutbildningens inriktningar är att lärosätet har identifierat jämställdhetsperspektivet inom den nyckelkompetens som kallas Lärarkrets värderrelaterade dimensioner. I självvärderingen ges flera exempel på hur jämställdhetsperspektivet behandlas i alla ämneskurser i bild. Kvinnors överrepresentation bland de flesta lärarkategorier problematiseras, så även i bildlärarkrets, i studentgrupperna och bland undervisande lärare i bildlärarprogrammet.

I självvärderingen slås fast att det finns en uppfattning i grundskolan och gymnasieskolan att själva bildämnet är feminint kodat. Genom att på olika sätt problematisera detta i bildkurserna ökar studenternas förståelse för, och förmåga att beakta och kommunicera jämställdhetsfrågor. Studenterna kan välja genusperspektivet och därmed aspekter av jämställdhet, när de studerar barns bildskapande eller när de genomför barnbilsobservationer och momentet barns- och ungdomars visuella uttryck. Inför den första VFU-perioden behandlas också genusaspekter i bildundervisningens innehåll och arbetsformer, vilket bedömargruppen ser som en styrka.

I självvärderingen framhålls hur könsnormer uppges vara starkt kopplade till elevernas motivation eller bristande motivation för ämnet. I kursen *Didaktik och ledarskap* återkommer ständigt studenterna till denna problematik under de campusförlagda seminarierna. En medvetenhet eftersträvas hos de blivande bildlärarna om genusrelaterat bildberättande. Genusmönster problematiseras och diskuteras i relation till hur femininitet och maskulinitet konstrueras i olika sociala och mediala sammanhang vilket möjliggör för studenterna att beakta, kommunicera och

förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Bra exempel på tillämpat jämställdhetsperspektiv finns i de bildteoretiska momenten där kurslitteratur med genusperspektiv används och representation av kön behandlas länkat till forsknings- och metodtexter för utvecklande av analysverktyg. Hur visuella medier skapar kategoriseringar och hur bilder normaliserar olika stereotyper undersöks via bildanalys, blickteorier och barnperspektiv i olika medier.

Självvärderingen beskriver ett konkret exempel där seminarieledaren fördelar ordet till studenterna i nätbaserade seminarier. Även om detta tillvägagångssätt skapar utrymme för alla studenter att komma till tals så kan det styrda nätbaserade samtalet enligt bedömargruppen begränsa att viktiga frågor diskuteras i grupp. Bedömargruppen rekommenderar detta som ett utvecklingsområde att möjliggöra former för diskussion för att ytterligare stödja att studenternas kan beakta jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

I självvärderingen framgår att ämnesföreträdaren har det övergripande akademiska ansvaret inom ämnet, vilket inkluderar ämnets kursplaner, verksamhetsplan och verksamhetsberättelse, valideringsärenden samt representation i olika sammanhang, bland annat de lärarutbildningsprogram där ämnet medverkar. Bedömargruppen anser att detta är fullt tillfredsställande samt att den kursansvariga läraren, tillsammans med övriga lärare ansvarar för planering, genomförande, utvärdering och utveckling av kurser enligt den beslutade kursplanen och högskolans kvalitetssystem.

Det är enligt bedömargruppen en bra utformning att en ämnesansvarig också följer upp frågor om bildlärairiktningen som genomströmning, kursutbud, kursvärderingar med bildläraarbetlaget i samband med skrivandet av verksamhetsberättelsen, liksom frågor om medverkan i olika utbildningsprogram, ämnets strategiarbete, profilering samt arbetsmiljö. Verksamhetsberättelsen följs upp i dialog med avdelningschefen och akademichefen. En verksamhetsplan skrivs i ettårs- respektive treårsperspektiv, vilket bedöms vara en god ordning för överblick av utbildningens genomförande och resultat.

Kurserna introduceras, genomförs och följs upp i nära dialog med studenter. Bedömargruppen vill betona värdet av att utvärdering även görs på delkursnivå, genom muntlig och skriftlig utvärdering. En kursanalys genomförs utifrån lärarnas och studenternas synpunkter och som återkopplas tillfredsställande till studenterna, de medverkande lärarna, ämnesföreträdarna och avdelningschefen.

Ett utvecklingsområde som anges i självvärderingen är att vidareutveckla kursen Bild III med fokus på sådana aspekter av ämneskompetensen som är av specifik betydelse för ämnet bild i gymnasieskolan. I utvärderingar har framkommit att studenterna menar att introduktionen till lärosätets lärplattformar Connect och Learn/Blackboard kan förbättras. Det finns också ett missnöje med den tekniska kvaliteten på vissa inspelade föreläsningar. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att ge högsta prioritet i utvecklingen av de digitala plattformarnas kvalitet och tillgänglighet.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

I självvärderingen uppges att nästan alla studenter säger sig vara nöjda med utbildningen, men samtidigt avbryter ganska många studenter sina programstudier. Lärosätet har gjort en analys av avhoppet och där framgår att de flesta avhoppet sker efter de två-tre första terminerna, det vill säga företrädesvis efter ämneskurserna i bild. Ett vanligt skäl som studenter angav är osäkerhet inför valet av andra ämne, flera vill helst vara ämneslärare i bild, eller kombinera bild med ett andra ämne som inte erbjuds vid lärosätet. En åtgärd som bedömargruppen ser positivt på är att studenterna nu inte behöver välja sitt andra ämne vid antagningen, utan erbjuds stöd att göra det valet under studiegången. Studenterna som redan har en annan yrkeskarriär bakom sig vill bli färdiga bildlärare på kortare tid än fem år. Därför avbryter en del sina programstudier men fortsätter ofta att läsa lärosätets bildkurser, för att sedan söka till KPU där de slutför sina studier inom utbildningsvetenskaplig kärna. Andra studenter som har arbetat som obehöriga bildlärare väljer att gå till Vidareutbildning av lärare (VAL) som ger en kortare väg till examen. Andra orsaker till studieavbrott som nämns i självvärderingen är exempelvis att utbildningen kräver en större arbetsinsats och är mer teoretisk än vad studenterna förväntat sig. Bedömargruppen ser att detta sammantaget utgör ett utvecklingsområde.

Den inriktningsansvariga för ämneslärarprogrammet i bild har ett mentorsansvar för att stödja bildlärarstudenterna under hela deras utbildning, svara på deras frågor och så långt det är möjligt hjälpa dem med stöd och rådgivning. Inriktningsansvaret kan beskrivas som ett programansvar delegerat från lärarprogrammets ledning till ämnesgruppen.

Ett angeläget utvecklingsområde som anges i självvärderingen, som bedömargruppen instämmer i, är att så långt det är möjligt tillgodose studenternas önskemål om val av det andra ämnet, för att undvika avhopp eller avbrutna studier. En lösning som nämns är att utveckla närmare samarbete mellan olika lärosäten, för att möjliggöra för studenter att på ett smidigt sätt kunna läsa sitt andra ämne vid ett annat lärosäte. Redan nu tas studenter emot från andra lärosäten som läser grundlärarprogrammet och ämneslärarprogrammet där bild inte erbjuds. Att ämneslärarprogram är nätbaserat och att programkurser i bild även erbjuds som fristående kurser borde enligt självvärderingen underlätta att ta emot studenter från andra lärosäten. Bedömargruppen understryker att detta är ett utvecklingsområde.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Bedömargruppen uppfattar att studenten har goda möjligheter att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Som grund för bedömningen är studenternas möjlighet att under kursernas gång framföra synpunkter på innehåll, arbetsformer, kurslitteratur, examination, arbetsbelastning där vissa synpunkter kan tas tillvara redan under pågående kurs, medan andra först vid kommande kurstillfällen. Studenterna uppges uppskatta tydlig struktur, att datum för campusträffar tillkännages i god tid och att lärare är lättillgängliga för frågor. Lärarna uppges ha god kontakt med studenterna med möjligheter att framföra synpunkter via e-post som besvaras inom ett dygn. Exempel ges på en återkommande kommentar vid kursvärderingar, om

svårigheten att läsa kurslitteratur på norska och danska, framför allt för de som inte har svenska som modersmål.

Alternativ till sådana texter ska erbjudas säger självvärderingen, vilket bedömargruppen ser stort värde i för utbildningens genomförande. Inom vissa ramar, uppges studenterna ha möjlighet att påverka indelningen i seminariegrupper respektive studiegrupper, så att exempelvis studenter som är bosatta inom samma geografiska område kan placeras i samma grupp för att underlätta studiegruppsarbetet och samåkning till campusträffar. Under de tre ämneskurserna kommer studenterna varje termin till Falun för tre så kallade campusträffar om vardera två till fyra dagar. Kravet på obligatorisk närvaro är hög, men vid akuta händelser i studenternas liv uppges självvärderingen att det är angeläget att hitta enskilda lösningar.

Varje kurs avslutas med både en muntlig och en skriftlig studentutvärdering, vilket säkerställer att studenternas erfarenheter kommer utbildningen till godo, enligt bedömargruppen. Det som tas upp i utvärderingarna dokumenteras och ingår som grund för planeringen av kommande kurstillfälle. Exempel på ett område där studentutvärderingar påverkat innehåll i kurserna är en ökning av digitalt skapande i kursmomenten, men de har även haft inflytande på arbetsbelastning i kurser och kursdelar eller ordningsföljden på olika kursmoment, vilket bedömargruppen understryker som värdefullt.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

I självvärderingen framgår att bildlärarutbildning är utformad med ambitionen att studenterna ska kunna möta behov i en föränderlig och komplex lärarframtid. Den nätbaserade modellen och undervisningsformen med studenter bosatta runt om i landet bidrar enligt lärosätet till ett mångfaldsperspektiv, vilket bedömargruppen instämmer i. Inte minst ser bedömargruppen värdet av studenternas överblick och insikter i hur bildundervisning genomförs på olika nivåer inom skolsystemet och hur förutsättningarna varierar i olika kommuner, bland olika huvudmän och skolor. Bedömargruppen instämmer i självvärderingens betoning av att lärarutbildare med återkommande kontakter med VFU-handledare i olika skolformer och på olika platser gynnar insynen i bildundervisningens aktuella villkor. Den nätbaserade modellen bidrar också till att studenterna utvecklar generella färdigheter och förmågor inom digital bildbehandling liksom kompetenser att analysera och kommunicera både visuellt och skriftligt vilket enligt lärosätet är centrala i dagens och morgondagens skola och samhälle. Detta ser bedömargruppen som en styrka.

Bildlärare i regionen bjuds varje år in till Bildämnets dag på lärosätet, när nyheter, ny forskning med mera blir tillgängligt i föreläsningar och workshoppar som anordnas utifrån aktuella teman. Detta anser bedömargruppen liksom lärosätet är ett utmärkt sätt att hålla kontakt med tidigare studenter, alumner och skolor. Därmed stärks även den professionsinriktade lärarkompetensen genom att alumner och bildlärare också bjuds in till utbildningen på kortare besök som vikarier.

Bildlära­rinrik­tnin­gen har aktiv sam­ver­kan med kul­tu­rin­sti­tu­tioner som be­döm­ar­grup­pen ser som an­geläg­na ut­bil­d­nings­in­slag: Carl Larsson-gården och Dalarnas museum. Museet er­bju­der även bild­lä­ra­r­stu­den­ter­na möj­lig­het till fo­to­gra­fisk arkiv­for­sk­ning och som ett sam­hälls­re­lev­ant in­slag i ut­bil­d­ning­en ar­ran­ge­ras var­je år en his­to­risk dok­u­men­tä­r­film­fes­ti­val med an­dra aktö­rer i re­gion­en. Lä­ra­r­la­ge­et i bild har en­ligt be­döm­ar­grup­pen goda kol­le­giala ut­by­ten: i Nät­ver­ket för es­te­ti­ska äm­nen i lä­ra­r­ut­bil­d­ning (NEÄL), i kon­ti­nu­er­lig kon­takt med öv­ri­ga bild­lä­ra­r­ut­bil­d­ning­ar i lan­det samt i na­tion­ella och in­ter­na­tion­ella InSEA-före­ning­en (In­ter­na­tion­al Society for Education through Art), en vik­tig kol­le­gial mö­tes­plats där ock­så kon­fer­en­ser ger till­gång till ny for­sk­ning och egna ar­be­ten kan få sprid­ning.

Samlat omdöme ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Att be­döm­nings­grun­der är till­freds­stäl­lan­de eller inte och att mål uppfylls eller inte inom ämnes- och ämnes­di­dak­ti­ska studier vägs sam­man med motsvarande be­döm­ning­ar inom ut­bil­d­nings­veten­skap­lig kärna. Denna sam­man­väg­ning fram­går i det sam­lade om­dö­met för exa­men­still­stånd­et, det vill säga för ut­bil­d­ning­en i sin helhet.

Antalet lä­ra­re och deras kom­pe­ten­ser står i en god­tag­bar pro­por­tion till ut­bil­d­ning­ens genom­för­an­de. Be­döm­ar­grup­pen no­te­rar sam­ti­digt att ingen pro­fessor eller docent un­der­visar inom bild­kur­ser­na. Många av de un­der­visan­de lä­ra­r­na har dä­remot äm­ne­steo­retisk och äm­nes­di­dak­ti­sk samt kon­st­närlig kom­pe­ten­ser. Be­döm­ar­grup­pen anser att den äm­ne­steo­retiska och äm­nes­di­dak­ti­ska veten­skap­liga kom­pe­ten­sen be­hö­ver stär­kas genom ny­re­kry­te­ring, fort­bil­d­ning och me­ri­te­ring­pro­cesser. Be­döm­ar­grup­pen rek­om­men­de­rar ock­så en översyn av bild­lä­ra­r­la­ge­ts VFU-tjänst, för att kvali­te­ts­säkra den äm­nes­di­dak­ti­ska delen av VFU.

En om­struk­tu­re­ring av pro­gram­met hö­sten 2018 som in­ne­bär ökad sam­läsning mellan in­rik­ting­arna och i ut­bil­d­ning­en sam­tliga delar: Ämnes- och ämnes­di­dak­ti­ska studier, verksam­hets­för­lagd ut­bil­d­ning (VFU) och ut­bil­d­nings­veten­skap­lig kärna (UVK). Be­döm­ar­grup­pen ser po­si­tivt på om­läg­g­ning­en för­utsatt att lä­rosätet beaktar gym­na­sieskolans olika mål­grup­per och ut­bil­d­nings­up­pdrag. Studenterna in­går i en miljö med god spän­n­vidd inom visu­ell, mul­ti­mo­dal och digi­tal kom­pe­ten­ser. Den nät­ba­se­rade bild­lä­ra­r­ut­bil­d­ning­en er­bju­der en unik och an­nor­lunda up­plagd ut­bil­d­nings­miljö för studenterna.

Målet om äm­ne­kun­skaper för yrkes­ut­öv­ning­en, in­be­gri­pet aktu­ellt for­sk­nings- och ut­veck­lings­ar­be­te uppfylls. Det sker genom ut­bil­d­ning­ens var­ie­rade ar­be­ts- och exa­mi­na­tions­for­mer trä­nas och breddas studenternas kom­mu­ni­ka­tiva kom­pe­ten­ser. En styrka är be­tygskrite­rier på del­kurs­nivå i sam­tliga kurser, vilket tyd­lig­gör så­dana äm­ne­kun­skaper som krävs för yrkes­ut­öv­ning­en, med brett kun­nan­de inom äm­nes­studie­r­nas huvud­om­råde. Lä­rosätet visar en trovärdig am­bi­tion att stär­ka studenterna dels i det nya själv­stän­diga ar­be­te som ska om­fatta 30 högskole­poäng i den re­vi­de­rade studie­gången, dels genom förstärkning av den äm­nes­di­dak­ti­ska veten­skap­liga kom­pe­ten­sen.

Målet om veten­skapsteori och for­sk­nings­me­to­der samt relationen mellan veten­skap­lig grund och be­prö­vad erfarenhet uppfylls. Målet be­hand­las fram för allt i UVK. En styrka inom in­rik­ting­en bild är

att studenterna tidigt introduceras i vetenskapligt förhållningssätt inom bildområdet och med en uppföljande kurs i slutet av utbildningen.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. I de inledande bildkurserna ingår att studenterna ska reflektera över vetenskapliga texter och förhållningssätt. Reflektionen fördjupas i exempelvis arbeten där en intervjustudie med VFU-handledaren ingår och stunderna tar del av formativ bedömning i klassrummet. Den vetenskapliga delen riktar sig tydligt mot kunskapsutveckling i relation till skola. Bredden på forskningsresultat och forskningsmetoder och hur dessa används anser bedömargruppen vara ett utvecklingsområde. Det inkluderar oklarheter om hur studenterna förbereds för att kunna förhålla sig självständigt kritisk till forskning.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Begreppet ämnesdidaktik introduceras i den första bildkursen och återkommer i övriga moment som uppgifter där de studerande gör muntliga eller skriftliga ämnesdidaktiska reflektioner. Det finns även där ämnesdidaktiska reflektioner knyts ihop med de egna ämnesstudierna i studenternas arbete i studiegrupper. Lärosätet identifierar digitalt skapande som ett utvecklingsområde, vilket även bedömargruppen anser som angeläget med tanke på utbildningens profil.

Målet om att visa förmåga att planera, genomföra och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten för att stimulera varje elevs lärande och utveckling uppfylls. Bedömargruppen ser positivt på att examinationsformer i ämneskurserna är utformade så att de studerande ska kunna bearbeta sina presentationer, för att använda dem i den egna undervisningen under VFU-perioderna. Bedömargruppen noterar också goda exempel på inslag om hur övergångar kan byggas mellan ämneskurs och VFU. Ämnesdidaktiken i relation till VFU-kurser bedöms härmed vara god genom en variation av olika uppgifter där studenterna utvecklar sina färdigheter och förmågor kring bildläraryrollen och i enlighet med målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande.

Målet om att bedöma utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling är uppfylls. Bedömargruppen anser att det är en styrka och av stor vikt att studenterna arbetar med dessa frågor i gestaltande dramaövningar som direkt blir överförbara till arbete i elevgrupp samt att även sociala medier som arenor för ungdomars relationer behandlas. Bedömargruppen rekommenderar att tydligare miljömässiga perspektiv på hållbarhet lyfts fram undervisningen.

Jämställdhetsperspektivet behandlas i alla ämneskurser i bild. Bra exempel på tillämpat jämställdhetsperspektiv finns i de bildteoretiska momenten, där genusperspektiv och representation av kön behandlas med analysverktyg från forsknings- och metodtexter. Hur visuella medier skapar kategoriseringar och hur bilder normaliserar olika stereotyper undersöks via bildanalys, blickteorier och barnperspektiv i olika medier.

Kursansvarig lärare deltar i planering, genomförande, utvärdering och utveckling av kurser. Det är enligt bedömargruppen också bra att en ämnesansvarig följer upp frågor gällande bildläraryrket som genomströmning, kursutbud, kursvärderingar med bildläraryrket i samband med skrivandet av verksamhetsberättelsen. Kurserna följs upp i nära dialog med studenter. Bedömargruppen vill betona värdet av att utvärdering även görs på delkursnivå, genom muntlig och skriftlig utvärdering. Lärosätet stödjer studenterna att genomföra utbildningen i planerad studietid.

Men bedömggruppen vill poängtera vikten av att lärosätet fortsätter att utveckla arbetet med att hantera den låga genomströmningen.

Förutom formella vägar att påverka sin utbildning kan studenterna framföra synpunkter under bildkursernas gång på innehåll, arbetsformer, kurslitteratur, examination, arbetsbelastning med mera.

Bildlärarutbildning är utformad med ambitionen att studenterna ska kunna möta behov i en föränderlig och komplex lärarframtid. Aktiv samverkan sker med regionala kulturinstitutioner samt med andra bildlärarutbildningar liksom forskningsnätverk nationellt och internationellt.

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: **Högskolan Dalarna**

Yrkesexamen: **Ämneslärarexamen**

Bilaga: **UVK**

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 17 januari 2020 till utvitsy@uka.se med kopia till maria.nyman@uka.se. Ange **411-00377-18** i ärendemeningen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
5	2	4–7	<p>I utlåtandet står att studenterna ”i många fall ordnar sina VFU-platser på egen hand. Det är viktigt att skapa och fortsätta följa väl utarbetade rutiner för att stödja och hjälpa studenterna i sökandet av lämpliga VFU-platser”.</p> <p>Detta stämmer inte då Högskolan Dalarna redan har väl utarbetade rutiner för hur VFU-placeringen går till inom ämneslärarprogrammet. Som förklarades under intervjun har studenterna möjlighet att önska en kommun inom vilken de vill genomföra sin VFU. Men det är alltid högskolans VFU-samordnare som kontaktar den önskade kommunens eller den fristående skolans VFU-samordnare inom det stora kontaktnät som byggts upp för att hitta lämplig placering som uppfyller våra kvalitetskrav. För studenter placerade utanför vår egen region skrivs alltid enskilda avtal mellan högskolan och skolan.</p>
5	5	4–6	Som beskrivs ovan är det inte studenten utan högskolans VFU-ansvarig som ordnar VFU-placering inom utbildningen.

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

--	--	--	--

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: [Högskolan Dalarna]

Yrkesexamen: [Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete gymnasieskolan i undervisningsämnet bild.]

Bilaga: [411-00377-18_HDA_GY_Bild]

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 17 januari 2020 till utvitsy@uka.se med kopia till maria.nyman@uka.se. Ange **411-00377-18** i ärendemeningen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
1	3	9	<p>”Lärosätet satsar även på meriteringslektorat där man under fyra år får möjligheterna att meritera sig för lektorat.”</p> <p>Detta är inte korrekt utan HDa:s meriteringslektorat/uppdrag inom lärarutbildningsområdet innebär snarare en god möjlighet att meritera sig för docentur.</p>
2	1	4–5	<p>”Det finns också behov av en adjunkt med konstnärlig kompetens enligt bedömagruppen.”</p> <p>Detta verkar vara ett missförstånd då det finns en tillsvidareanställd adjunkt med konstnärlig examen i personalgruppen. Se självvärdering Bild sid. 4 stycke 3 rad 3–4.</p>

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
9	2	hela	<p>”Självvärderingen beskriver ett konkret exempel i studentgrupperna, med slutsatsen att när seminarierna oftast är nätbaserade finns inte samma utrymme för studenterna att göra sin röst hörd i rummet eller att diskutera viktiga frågor i grupp.”</p> <p>Den ”slutsats” som bedömargruppen menar vi drar stämmer inte överens med det vi beskriver i självvärderingen:</p> <p>”Så gott som samtliga seminarier genomförs via nätet, och formen för dessa seminarier gör att ingen student kan ’ta över talutrymmet’ på samma sätt som kan ske vid ett seminarium på campus. Seminarieledaren tilldelar var och en ordet och det går inte att avbryta och falla varandra i talet. Seminarieklimatet blir på så sätt kanske inte mera jämställt men definitivt mer jämlikt.” (Se självvärdering Bild sida 19, stycke 5 rad 5-9)</p>

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigering